

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Борба двох світоглядів.

(Дальше).

І під загально-культурним зглядом є таке засадниче вясненє більше потрібне нині, як коли вноді. З точки теперішнього положеня узнано сильний індивідуалізм і розличність поглядів головним нещастєм нашого часу. Але неслухно. Розуміє ся, що новітнє житє стало ся без порівняннє більше заплутанє і більше всестороннє, як в минувших віках. Та сию всесторонність і се заплутанє не можна ще називати нещастєм, бо цілий новочасний розвиток кінчить ся конечно індивідуалізованим житя і розвитком одиниці. Навіть противний напрям і якась мала односторонність ще не є злом, бо хоч вони є пожалуваня гідні зі сторони добра одиниці, то однак в цілості духового і всенародного житя вони виступають яко головні представники поступу. «Спір є вітцем річий», сказав Гераклит. Не многість поглядів, не їх противність є нещастєм, але їх взаємне виключуванє і незнанє себе, і то є характеристичне знамя і властивий рак новітньої культури. Систематичне відосібненє і замиканє в собі і незнанє противника спричинили той нещасливий стан односторонности і еретицтва, на котрий нині розумні люди нарікають, а сей стан деперва тоді дасть ся переломити, коли обі спорячі сторони прийдуть до пересвідченя, що і противник має провіденційне признанє при будові культури. Ігнорованє якоїсь засадничої точки задивлюваня або навіть цілого напрямю гадок мусить конечно викликати односторонність, яка з часом веде до роздору. Санація може наступити лише на дорозі зближеня, зустрічи і порозуміння партий. Кождий світогляд, психольогічно беручи, піде і мусить іти далі своєю дорогою, але то одно можна певно осягнути, що кождий світогляд буде себе взаємно шанувати і помагати собі в шуканю правди. А Боже обявленє, віра, буде нам служити дорогосказом.

II.

Як маємо собі представити те внутрішнє відношенє і те конечно підпорядкованє науки під віру? Не інакше, як собі представляємо процес житя. Вже вегетативнє житє полягає на виділюваню стерої матерії, зужитї, а приймаючу нову внутрішню силою організму. Деревно запускає свої найделікатніші корін-

чки глибоко в землю, щоби там знайти поживу і відтак видати цілу красоту галузок, листя і овочів. Але скоро дерево натрафить на скалисту землю і не знайде поживи, сейчас гине а з ним і єго стара материя переходить в порох. Однак і нова материя не може обійти ся без старої, бо лише тим способом, що вона із старою лучить ся, що стара єї шукає і органічно єї в себе всисає, є можливе прокормленє і зріст. Так само в світовім духовнім житю. Молодіж приносить завсїди нові потреби і ідеї і предкладає їх старим до обговореня. Старі розуміє ся не відповідають інакше, як самі винчили ся за своєї молодости і що з літами набули своїм власним досвідом, а сего конечним наслідком є те, що молодіж зачинає опирати ся сама на собі, шукаючи нових цілей і доріг. Противенство готове. Та час все вирівнує. Молоді відкладають з літами на бік екстравагантї, але і опір старих ломить ся, і виступає нове покоління з новими питаннями і новими точками погляду. Старе потребує нового, щоби не впасти в застою, а нове старого, щоби не блукати ся в мрях. Лиш обов разом становлять житє.

(Дальше буде).

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

В бюджет. розправі взяло доси участь 160 послів, а останніми днями говорили майже всі перед пустими лавками, як се признають навіть одушевлені новим парламентом дневники. Оноді було ледво 70 послів присутних в палаті, так що президент проголосив конець засіданя, бо послы сами собі уділяють відпусток цілодневних і глядять віддиху поза палатою. Всі великі сторонництва, крім соціялістів, бажають закінченя розправи, а як звіщають, має бути она закінчена 24 с. м., щоби й палата вельмож могла приступити до ухваленя бюджету.

Коли в палаті проявляє ся така байдужність і сонливість, переговорює бар. Бек невтомимо із сторонницвами, щоби їм вложити на плечі тягар важних правит. предлог до полагоди ще перед закінченєм сесії. Ми вже згадували про сї задачі, а з клубовими предсідателями відбула ся нарада правительства в понеділок та не довела до порозуміння і тому назначено другу на вторник, правительство сподіває ся по скінченю бюджетової розправи довести до порозуміння із сторонницвами що до дальших робіт. Так н. пр. горівчаному податкови ставить ко-

ло польске великі перепони, хоче очевидно щось для себе виторгувати і взагалі довершенє сих робіт буде правительством приневоленє доволі дорого оплатити.

На понеділковім засіданю палати послів промовляли два галицькі послы о. Онишкевич з укр.-русского клубу і о. Давидяк з російско-народного клубу.

Пос. о. Онишкевич обговорював сумне положенє руских селян в Галичині. Мимо привязаня до землі селянини мусить емігрувати. Більшість польскої суспільности, руководячи ся на жаль національним шовінізмом, не хоче при парцеляції продавати землі руским селянам, але спроваджує Мазурів. Таким чином хотять примусити руского селянина виректи ся своєї землі, а не могучи робити сего явно, роблять се посередно. Дальше бесідник представляє становище галицького сойму в справі рентових осель і парцеляційного закона, проект котрого звернений проти Русинів. Бесідник домагає ся реформи теперішних відносин і помочи держави для руских малоземельних селян при набуваню землі. Підносячи закиди проти комасацій ґрунтів у Галичині, бесідник домагає ся, щоби комасації відбували ся при помочи держави і краю і жалувє ся на унесвідженє рускої мови при комасаційнім діловодстві. Взиває правительство, щоби взяло комасацію під свій заряд, так само як в інших краях та щоби ві всіх письмах, розправах, катастрах, нових картах ґрунтових книгах та при ґрунтовім катастрі були по приписам основних законів узгляднені права рускої мови.

Фаховим рільничим школам в Галичині бесідник закидає, що они працюють в польовізаційнім дусі. Руска мова не є в них навіть надобовязковим предметом науки. Бесідник взиває правительство, щоби заложило бодай 10 рільничих шкіл на взорець данських з рускою викладовою мовою. Обговорюючи діяльність рільничого товариства в Галичині, бесідник виказує, що оно має виключно на цілі служити шляхотскому правліню і є для Русинів просто шкідливе. Отсе товариство могло би і для селян щось зробити, колиб політика була з него виключена. Бесідник представляє економічну діяльність „Просвіти“ та інших руских економічних товариств, жалуючи ся, що они дізнають від держави і краю тільки дуже незначної підмоги. Галицькі Русини не завидують Полякам державних і краєвих підмог на потреби рільництва, але мусять застерегти ся проти того, щоби сумами, призначеними для Русинів, заряджували виключно польські організації. Бесідник кладе резолюцію з зазивом до правительства, щоби підвиспити рільничу субвенцію для Галичини і Русинам за посередрицтвом їх товариств признати бодай 50 прц. суми, віддаваної рільничому товариству буцімто для східної Галичини, а в дійсности тільки для Поляків. Вкінци бесідник взиває правительство до заложеня в Галичині ради краєвої культури з поділом на секції польську і руску.

Доля Талицької Руси під австрійським правлінням.

(Дальше).

Серед такого положення застав Русинів 1848 р. — час великих заворушень у всіх частях австрійського цїсарства, особливо в Угорщині, Сербії і коронних німецьких краях. Угорський сойм зажадав привернення своїх попередних прав. Більше або менше сильний і оживлений рух проявився в інших областях. Сербі і Хорвати також зажадали привернення своїх прав. Такий же рух проявився і в Галичині, де взяло в нім участь особливо польське населення. Галичина ступала тож дорогою, що Угорщина: она бажала здобути собі повну автономію. В Чехах відкрито загальний славянський союзний сойм. Одначе се все тягнулось лише півтора року; славянський сойм розв'язано насильно. Та мимо того із сего півтора року було досить користи для Галичини, бо послужив він для її з'єднання. Перед тим в народнім літературнім руху брала участь лише молодіж, зате старші Русини стидалися своєї народности, вважаючи її після загального пересвідчення мужицкою. У Русинів був такий погляд: коли чоловіки через образованя або иншою дорогою удавалось здобути певні права, то казали, що такий чоловік повинен покинути мужицький язик. Тепер же протягом сего півтора року змінилися обставина в Австрії супроти народного руху далеко на краще. Першим кроком вперед під тим зглядом була та обставина, що і старі Русини взяли участь в народнім руху. Се сталося так: після проголошеня конституції у Відні, вислано до Галичини розпорядок, щоби жителі обявляли правительству свої домаганя. У Львові збралася рада, щоби подати правительству адресу з вичисленем домагань Галичан. Коли многі рішили зажадати від правительства запевненя свободи осьвіти і місцевого язика, то Поляки виступили ворожо супроти сеї пропозиції. З сего повстав скандал. Тоді Русини заявили, що они зберуться на особну раду і подадуть правительству особну адресу. В сей спосіб дійшло до однодушних зборів Русинів в цілі зладженя адреси. Се був перший крок до з'єднання Русинів. В своїй адресі зазначили Русини свої права на самостійність. Зі своєї сторони поробило правительство такі уступки: відновлено львівський університет з деякими катедрами, на яких викладали в руськїм язичі, в сей спосіб руський язик став рівноправним з иншими; богословіє, руську літературу і руську історію викладали в руськїм язичі. В тих гімназіях, де руських учеників було більше, всі учителі мали бути Русинами. Сільські школи віддано в заряд унійтским консисторіям і таким чином замінено їх на руські школи. Руський язик введено також в семінаріях і духовних школах, а тим самим руський язик зрівнано з иншими. Ще хосеннійші були для Русинів инші розпорядки правительства з иншого обсягу державної управи. Введено суд присяжних, де язик були рівноправні; суд обовязаний був судити в тім язичі, в яким говорив одвічик. Дано право зборів і товариств, чим покористувалися особливо особливо галицькі Русини. Останки панщиняного права в Галичині, іменно обовязок селян робити на дідича, або т. зв. панщину, полішену під деякими зглядами ще Йосифом II, знесено тепер зовсім. Селяни дістали наділи землею, які они вироцим були обовязані викупити. Система викупу землі була дуже особлива. В Австрії оцінила землі комісія, зложена із посідачів зе-

По кількох инших бесідниках забрав голос голова російско-народного клубу пос. о. Давидяк.

Бесідник вказує на нужду галицького селянина, спричинену і побільшувану індемнізацією, сервітуговою справою, лихвою, несправедливими законами, котрі виходять особливо від краєвого правительства. З окрема згадує про закон ловецький і рибачий та обговорює події в Чернихові, домагаючи ся зміни жандармської інструкції.

Дивно виглядають — говорив бесідник далі — застереженя польських послів, що Поляки не дадуть собі забрати свого стану посіданя. Адже про те руський нарід і не думає, але коли у Львові, в університеті лунає оклик: „Проч з Русинами“, коли краєва рада шкільна закаує приймати до гімназії Франц Йосифа Русинів і вчити руської релігії в руській мові, коли руську народну школу треба було виборювати аж через державний трибунал, а тепер она знаходить ся в стані, що є наругою над усякими вимогами гігієни, то се мусить огірчувати руське населене міста Львова.

Підшивши ся так за оборонця прав руського народу, о. Давидяк в дальшій промові робить своїй «партиї» рекламу, що она все працювала і працює для згоди з Поляками, але Русини не можуть зректи ся історичних прав до східної Галичини. Потім бесідник виставляє ряд економічних домагань, як регуляція рік, заложеня державного селянського банку, податкова реформа, видаваня дерева з державних лісів безпосередно людности і т. д.

А тепер о. Давидяк перекинув ся нагло в Росіянина і навязуючи до звісної промови міністра внутрішних справ Бінерта, що в Австрії нема російського народу, заявляє, що проти тої неґації мусять заступники російського народу рішучо запротестувати. Історичне працо російського народу в східній Галичині єго найбільшим скарбом. Міністер також без ніяких оправданих причин підніє закид, що програма російско-народних послів не відповідає національній свідомости населеня, котре они заступають. Проти сего члени російско-народного клубу мусять також запротестувати. Російський нарід найменше заслугує на те, щоби в державі, де на підставі XIX артикулу основних законів усі народи є рівноправні, заперечувано її істноване. Російська народність в Галичині старає ся на австрійськїм ґрунті здобути автономію і рівноправність національну.

Ческа Народна Рада відбула минувшої неділі в Празі загальні збори при участі 260 членів, а по відчитаню звіту здавали справу з діяльности: моравська, шлезка і долішньо-австрійська секція. Ухвалено одноголосно резолюцію з засторогою проти змагань німецьких сторонниць до утвореня німецької провінції в Чехах і протестом проти поділу Чех на дві області.

Університетський страйк студентський против науки на останку закінчив ся. Ще кількасот вільнодумних в Інсбруку хотіло дармувати дальше без огляду на се, чи „вільнодумні“ професори ведуть боротьбу в справі свободи науки чи ні. Однак Вармунд наживав їм пятами і переносить ся до Праги на німецький університет, хоч не буде літом ще викладати. Так само остали на леду і студенти в Інсбруку охочі до дальшого дармованя. Др. Мархет, набравши відваги після цїсарского слова, погрозив ректорам і се помогло.

З нагоди конґресу угорських просьвітних товариств в Пешті виголосив Кольман Сель промову, в котрій вказав на се, що їх ціллю є подбати, щоби зблизити нема-

дьярські народности до угорської державної ідеї. Володарство малярів і сильна малярська держава одноціла повинна бути ціллю не лише самих Малярів, але всего населеня країв корони св. Стефана. Се малярське володарство повинно скріпити законодавство, щоби зблизити немалярські народности до малярської культури (значить змалярщити) а важним кроком на тій дорозі повинна бути нова виборча реформа.

Заграниця.

Про новий анґлійско-російський договір в Балканській справі звіщає петербурський дописуватель Daily Graphic, що підчас останного зїзду в Ревлю уложено умову між міністром Ізвольским а підсекретарем державним Гардінґе що до македонського питаня, котра є незвичайним успіхом анґлійської дипломатії. Росія приняла всі точки реформи уложеної Грейом. Справа ділиться на дві часті: начерк що до втихомиренья Македонії, з котрим злучений новий начерк що до реформ, оснований на предлозі міністра заґран. справ Грея з грудня м. р. Військові відділи будуть складати ся виключно з турецьких підданих, а видатки на се буде покривати македонський бюджет. Начерк реформ єсть більше замотанвий. Видатки на цивільну управу покриває макед. бюджет. Генеральний інспектор має мати необмежені повновласти і буде на 7 літ іменованвий. Обидва начерки будуть предложені європ. державами, а скоро они на се згодять ся, буде се предложено Порті, котра імовірно на се пристане.

Бюро Райтера дізнає ся, що предлога про втихомирене Македонії нарештє уложена і усталена, а Evening Standard пише, що на згаданий начерк вже згодили ся Австрія, Франція і Італія. Замість генерал-губернатора буде там начальником управи генеральний інспектор, котрий буде брати участь в нарадах фінансової комісії зложеної з цивільних агентів. Комісія має одержати повновласть, задержати на потреби цивільної служби часть доходів, останок же має бути призначений на військові потреби і місцеву управу. Від Порті не будуть домагати ся зменшеня війська у вілєтах. Жандармерія має бути значно помножена, а по селах мають жандармські офіцери потворити місцеві сторожі, котрі будуть під їх доглядом. Для удержаня незалежности султана європейські офіцери мають вступити в турецьку службу, але їх доберуть європейські держави.

Сербське міністерство Пасича подало ся у відставку. Король пересправляв з сторонництвими скупштинами, щоби довести до порозуміня між старими а молодими радикалами. Єсть намір або утворити старорадикальне міністерство Велимировича або коаліційне Николіча. Покликаний королем Велимирович відказав ся утвореня міністерства задля постави опозиції. Імовірно не прийме ся сеї задачі також міністер просьвіти Николіч, бо нема вигляду, щоби молодорадикали згодили ся на ухваленя бюджету і торгового договору з Австрією.

Всеросійський союз утворив ся під проводом проф. Куплевского і одержав затверженє правительства. Окликом єго є: Росія для Росіян, а буде він пособляти верховладі Москалів в Росії і поборювати вплив чужих народів. «Нов. Время» витає сей союз з великим одушевленем.

мель, селян і урядників, а викуп мав відбуватися ся в сей спосіб: $\frac{1}{3}$ ціни платили селяни, $\frac{1}{3}$ посідачі земель дарували, решту, то є $\frac{1}{3}$ сплачувало правительство посідачам земель. Всіми тими реформами покористували ся Русини дуже розумно і відповідно ціли.

(Дальше буде).

Анатоль Вахнянин.

Листи до Панталеймона Куліша

пис. в р. 1869.

Подав

Кирило Студинський.

(Дальше).

Тимъ фактомъ, сподійсь, пересвідчите ся, Добродію, що намъ відъ нашихъ супостатівъ нічого доброго не сподіватись, и що теперішня хвиля рішуча и вельми важка для насъ. Ми и розпочали сильну агітацію проміжъ молодіжжю у Львові. Кождий зъ академиківъ-громадянъ має відъ тижня 4, 5, або и 6 охъ хлопцівъ зъ гимназіумъ на науці у себе. Учать вони даромъ — хлопці люблять їхъ, а черезъ те саме и дадуть ся виховати такъ, якъ намъ треба. Громада академічна виховує собі комтингентъ на будуче. Ся сама громада и вистачає вечірѣ за Шевченка, ся сама громада и буде заодно ставляти інтерпеляції до виділу Просвіти, щобъ ся не уступала ні на шагъ тамтій кацапській стороні (хочу казати неробила уступокъ що до правописі, якъ се хотять деякі виділовці — думаючи, що сімъ придбають собі більшъ членівъ до Просвіти).

Доповімъ Вамъ ще и те, Добродію, що навіть ажъ Dziennik Poznański виступивъ проти св. Писма и каже собі на здоровля, що *mizerna gazeta* (sic) Правда видає на *jakimś języku ukraińskim święte Pismo*. — Якъ то добре люде про насъ дбають.

5. Спасибі! за прислані 30 р. для Просвіти, тільки я не можу їхъ дати відъ Павла Ратая зъ України, а мущу відъ кого небудь другого. У насъ у виділі дають ся чути деякі, що ми маємъ бути лишъ махиною України. — Люде сі хотять бути самостійними. Говори собі небоже, думаю я, а ти одинъ зъ другимъ доки я головою, не смієшъ нікому другому служити, якъ тільки Україні, а самостійнимъ не будешъ, бо въ тебе дуже короткий розумъ. Нивьки знову збираєть ся Ваділь.

6. Звідаюсь у Димета за Основу — коли буде въ его вишло у Січъ.

7. За Партицького не скажу ще у сему листі нічо рішучого — а стрібую всяко изъ нимъ. Може вінъ и напише справозданнє зъ усіхъ своїхъ ділъ.

8. Листъ Вашъ II-гий дійшовъ прямо сь почти до мене — проте и нероспечатувавъ его ніхто. Не дійшовъ вінъ лишъ проте въ своїмъ часі, що листоноша не знавъ моєї нової адреси. Почванось при тимъ, що ні у Правді (5 ч.) ні св. Писмі не подиблете, Добродію, ні одної правописної похибки. Знаємо ми, чимъ Ви для насъ Галичанъ есте, та тому не хочемо Васъ нічимъ оскорбити. Радумось зъ Вашої прихильності до насъ и тяжко булобъ намъ учути одъ Васъ те терпке слово, що Ви цураєтесь нами. Не оскорбляйтесь ніколи, хочъ би ми и у де-чому согрїнили; ми учимось доперва, якъ треба діло вести, хочъ би и не таке, яке Ви намъ теперъ поручили. Що ми не скорі въ діланню — то вина не наша, а мерзька *consuetudo*. Відвикнемъ, то и другі станемъ. Ще до того у насъ багато людей, а мало чоловіківъ, мало секретнихъ мужівъ. Причина сему єсть молодість нашої громади, а молодість усе цокотлива. Молодий любить де що знати, але любить самъ и почванитись передъ товаришемъ, а сей передъ другимъ и третімъ. Тимъ то мені тяжко приходить знаходити людей до якого небудь діла, а черезъ те знову діло

опиняєть ся. Молодість и сей грїхъ має, що радабъ у тій самій хвилі, у котрій зачне діло робити, бачити и успіхъ того діла, а ту треба часомъ доглядатись его по двохъ, трехъ літахъ. Тимъ вона и не горяча до чину а більшъ до слівъ.

(Конецъ буде).

НОВИНИ.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Онуфрия Вел. Прп.; римо-кат.: Проспера Еп. — В п'ятницю: руско-кат.: Акилини м.; римо-кат.: Бож. Серц. I. Хр.

— **Головний Виділ Тов-а „Просьвіта“**, вибраний на загальних зборахъ дня 8. червня с. р. уконституовав ся на засіданню дня 13. червня в сей спосіб: 1) Петро Огоновский, голова, 2) др. Евген Озаркевич, заступник голови; 3) др. Іван Брик, секретар; 4) о. Стефан Мохвацкий, касиєр; 5) Михайло Іванець, контролор і завідатель книжкового магазину; 6) Антін Гапак, бібліотекар; 7) Василь Білецкий, редакторъ видавництва; 8) др. Володимир Бачинський, директор канцелярії; 9) др. Кость Левицкий, адміністратор „Дому Просьвіти“; 10) др. Михайло Коцюба, провідник комісії господарско-промислової; 11) о. Теодсвий Лежогубский, др. Володимир Бачинський, Григорий Зацерковий, Ярослав Колтунюк і Олекса Черкавский — референти філій і читалень.

— **Для емігрантів до Канади.** Міністерство внутрішних справ оповістило отсі остороги перед виїздом до Канади: 1) Для зарібників все ще є в Канаді не добре і много австрійських (безперечно руских) робітників стратило в Канаді роботу. 2) Емігрантам грозить велика небезпека від обманюючих в Канаді агентів, котрі їх особливо в Montreal, в головнім місті Канади, обрабляють і ошукують. Буває, що агенти намовляють емігрантів, котрі хотіли осісти яко фермери (хуторяні, господарі і рільничі) на заході Канади, щоби не брали фарми, лиш щоби йшли яко залізничі робітники. Агенти подають їм фалшиві вісти так що до віддаленя місця тих робіт як і що до роду тих робіт. Робітників завозять в дуже далекі сторони, віддалені від Montreal на кілька днів залізничої їзди і там дають їм невиносимо тяжку і дуже небезпечну роботу. Коли робітники не хотіли ту роботу дальше робити, присилувано їх до того збруєю і силою здержано їх на місци роботи. Взагалі положенє залізничих робітників є дуже зле. Залізничі будують часто в зовсім незамешканих, пустих і дуже непривітних (*sehr „unwirtlich“*) околицях. Щоби пожалувати ся у власти, треба до неї йти много днів. Робітники віддані є цілком на ласку і неласку підприємців і наражені на вихиснуванє і на побите. Робітники не мають найменшої поруки, що ті обіцянки, котрі їм агенти за роботу приобіцюють, сповнять працодавці. Робітники часто не знають, яку нагороду за працю одержать і чи з тою нагородою будуть могли відповідно жити і децо заощадити. 3) Кождий, що переселює ся до Канади, мусить передовсім ясно знати, чи він хоче бути в Канаді рільником (фермером), чи робітником залізничим або фабричним. Хто хоче осісти яко рільник в Канаді, то нехай той з жадними агентами нічо не говорить. Земля, на котрій хотять осісти рільники, що мало капіталу мають, належить виключно до канадійского ряду і хто хоче осісти на такій землі яко рільник, має ся звернути виключно до „еміграційних урядників“ канадійского ряду (*Einwanderungsbeamten der kanadischen Regierung*). Ц. к. ген. консулат австр. в Montreal відповість емігрантови на запитанє, котрі то є урядники еміграційні, як вони називають ся і де вони є. Также, коли і в інших випадках потребують емігранти певної поради, повинні удати ся до нашого ц. к. генерального консулату в Montreal. 4) Ряд канадійский не позволяє висісти на сушу в Канаді хорим на умі, епілептикам, глухонімим, німим, сліпим і особам

нездібним до праці, хіба що такі особи приходять до Канади з своїми родинами, або що їдуть до родин жиючих в Канаді, у котрих би мали тривале удержанє. Не вільно на канадійську землю вступати дальше особам, що мають мерзкі або заразливі хвороби, дальше не вільно вступати, жебракам; також бідним особам, що жили би з публичної добротности; дальше не вільно вступати людем, що поповнили ганьблячий злочин і проституткам, або таким, що проступок вводять у Канаду. 5) Кождий емігрант мусить піддати ся лікарскому оглядови. 6) Канадійский ряд може зборонити вступити особі, що не привезе з собою до Канади крім грошей на залізничий білет ще 125 К.

— **Зимова школа сільского господарства і садівничо-огороднича школа в Милованю.** Тому що існуючі в краю низші школи рільничі не вповні відповідають своїм цілям, тов-о „Просьвіта“ заходить ся коло заснованя зимових, практично-теоретичних курсів рільничих, на взір курсів в Данії і Німеччині. На курсах, що мають тревати по 3 місяці, буде подавати ся господарям і старшим парубкам найважнійші відомости з науки рільництва, які конечно потрібні до рационального веденя сільского господарства. З весною почне ся і буде тревати через ціле літо курс садівничо-огородничий, на яким у взірцево веденій шкільці дерев овочевих буде подавати ся практична наука садівництва, огородництва та пасічництва. Зорганізована з тих курсів школа повстане в Милованю на великім, повисше 50 моргів обнимаючим просторі. До сповнення тих намірів Тов-а „Просьвіта“ причинив ся головою Є. Ексц. Митрополит гр. Шептицкий, що зволив дарувати Товариству на поміщенє зимової школи двір в Милованю і 10 моргів ліса, а крім того зволив відступити „Просьвіті“ під дуже корисними услівями ще коло 40 моргів ґрунту, безпосередно при дворі, за що Головний Виділ „Просьвіти“ подякував через депутацию. Комісія господарска „Просьвіта“ виготовила вже кошторис сеї школи і плян науки та розписала конкурс на посаду управителя. Куратором школи іменовано о. Михайла Бачинського, пароха в Милованю. Належить надїятися, що діло се доведе до вельми хороших успіхів.

— **Зниженє ціни соли до їдженя.** Аби вдовольнити загально висловлюваню жаданому, міністерство скарбу переговорювало з галицким Виділом краєвим в ціли введеня в цілім краю одномірної ціни за сіль до їдженя при подрібній продажи. Признавши Виділови краєвому ріжні угодїдення при поборі соли з салін, осягло міністерство сей успіх, що краєвий Виділ зобовязав ся продавати почавши від 10. липня с. р. сіль до їдженя так виварену, як і камінну в подрібній продажи по одній сталій ціні 20 сотиків за оден кілограм соли в опакованю паперовім, забезпечуючим сіль перед занечищенєм і зменшенєм ваги. Камінна сіль до їдженя буде продавана від названого дня лише в однім роді. — Ц. к. краєва дирекция скарбу.

— **Смерть посла.** У Відні помер вчєра др. Годзімір Малаховский, б. президент Львова і посол до сойму і до державної ради, в 56. р. життя. Покійник помер на хворобу жовчевого міхура, на яку вже від довшого часу нездужав і за порадодо лікарів мав виїхати до Карльсбаду. Однак перед виїздом здержала его промова, яку мав виголосити в парламенті проти Русинів. Ся промова, яку дійсно недавно виголосив, стала причиною его смерти, бо через неї опізнив ліченє в Карльсбаді. Покійник полишив вдову, двох синів і одну доньку.

— **Російські газети в жидівських руках.** Звісна річ, що власть часописий є велика. Тимто жиди старають ся захопити в свої руки важнійші органи сьвітови. Вже нераз писало ся, що віденьска, париска, берлінська праса є в руках жидів. А тепер гляньмо на прасу в тій державі, де жиди немовто лишені горожанських прав. „Русское знамя“ подає спис часописий і їх властителів ось як: „Спб. Вїдом.“ — Гессен Арон Ілїч; „Русь“ — Абилович Шле-

ма Менделевич і Стембо Авраам Лазаревич; „Товарищ“ — Блянк Рубин Маркович; „Пет. Листок“ — Черкаський Арон Мовшевич; „Сьогодні“ — Кричмер Авраам Янкелевич (по пашпорту переплетник, а в 1. і 2 й думі, де пашпорта не жадано, називався „доктором філософії“); „Річч“ — Неманов Лейба Мовшов; „Русское Слово“ — Руманов Авраам Бенемин і Стембо Авраам Лазаревич; „Русский Голос“ — Столпян Авраам Янкелевич; „Слово“ — Лівшиц Яков Борисович і Янкель Борухович; „Одескій Листок“ — Цітрон Авраам Лейбович; „Одескія Новости“ — Ерманс Соломон; „Кіевская Мысль“ — Кугель Натан і Неманов Лейба Мовшов; „Кіевскія Новости“ — Балабанов Соломон; „Южний Край“ — Цітрон Авраам Лейбович; „Саратовскій Листок“ — Лівшиц Яков; „Тифл. Листок“ — Стембо Авраам Лазаревич; „Современ. Слово“ — Неманов Лейба Мовшевич; „Бирж. Вѣдом.“ — Кречмер і друг.; „Вечерняя Газета“ — Зайкин; „Часть“ (недавно замкнена) — Богораз (Тан); „Виленьскій Вѣст.“ — Ароновскій Самсон Самсонович; „Бессараб. Жизнь“ — Волькенштейн; „Астрах. Листок“ — Бернштейн; „Голосъ Москвы“ — Етінгер, директор-управитель бюро парламентської печати отже 25 представителів праси, а всі жида!

— Страйк кельнерів у Відні. Кельнери у віденських реставраціях не дістають ніякої сталої платні а їх одиноким жерелом доходу є напівки від гостей. Се жерело доходу є однак для них аж за велике, так що кельнери матеріально стоять знаменито. У Відні є звичай, що кожний гість дає напівку. Платничі по більших гостинницях звичайно по кількох роках купують каменіці. Однак давніше напівки є для публіки, передовсім приїзної відстрашаюче, тому віденське туристичне тов-о і праса натиснули реставраторів, аби знесли напівки, а завели постійну платню для всіх кельнерів. Платня кельнера визначена реставраторами вносить денно 5 К з харчом, а 7 К без харчу. Кельнери зажадали 8 К в буденні дні а 10 К в святячні і загрозили страйком. В деяких гостинницях страйк вже розпочався.

— Дрібні вісти. У Львові застрелив ся вчора концепіст намісництва Антін Агопсович, в 31. році життя, з причини першого розстрою.

Оповідки.

— Репертуар львівського руского театру в Вишніці. (Сала в огороді п. Фріста).

В четвер дня 25. с. м. „Надія“, рибацка драма в 4 діях Германа Гаерманса.

В суботу дня 27. с. м. „Продана наречена“, комічна опера в 3 діях Ф. Сметани.

В неділю дня 28. с. м. „Маруся Богуславка“, побутово-історична драма зі співаним і танцями в 4 діях з прольогом М. Старицького.

Білетн продає в Вишніці і Кутах торговля п. Москвін. — Початок точно о год. 8. вечером.

— Зі Станиславова. Загальні збори членів філії Руского Товариства педагогічного в Станиславові відбудуть ся дня 5. липня о 4. год. по полудні в домі бурси сего товариства при улиці Пелеша ч. 15. На сі збори запрошує ся всіх членів тов-а і всіх П. Т. патріотів в повіті станиславівскім, котрі сего дня зволють ласкаво виписати ся в членн Р. Т. П. Вишнове 1 К, вкладка річна 1 К. — За Виділ: Будзінський.

Телеграми

з дня 24. червця.

Градець. Вчера розпочали ся виклади по страйку на політехніці.

Тегеран. Вчера рано окружено будинок парламенту і сусідній мечет козаками і зажадано, аби парламент видав кількох послів. Парламент відмовив. З вікон парламенту упало до війська кілька стрілів і убили кількох козаків. Артилерія шаха бомбардує місто.

Тижневий звіт Торговельної і промислової палати про ціни збіжжя і продуктів у Львові від 15. до 21. червця 1908:

Table with 2 columns: Product name and Price range (e.g., Пшениця 12:00-12:20 K, Жито 10:00-10:25 K, Ячмінь броварняний 7:00-7:25 K, etc.)

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ.

Готел, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 22. с. м.: о. Теодор Лескович, Запків; Іван Бартковскій, Броди; Філімон Стругинскій, Уїзд одескій; Володимир Кекиш, Борщів; о. Николай Галуциньскій, Звиняч; Іосиф Гуменюк, Козова; о. М. Клюк, Зарудці; Александер Істеревич, Явче; о. Александер Коритко, Богатківці; о. Володимир Дуркот, Мисцева; о. Франко Назаревич, Баршківці; др. Ярослав Олесницький, Дрогобич; др. Лесь Кульчицький, Коломия; Володимир Попов, Буданешт.

Учительки домашньої до двох дівчат і одного хлопця на цілий рік потребує о. Іван Пастернак, парох в Вацовичах, п. Дрогобич.

Знаменитий фільольог і математик, студент І. р. пр. глядає лекції, цій Ласкаві зголошення під „Diligens“ в адм. „Руслана“. (4-4)

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицно-рускої фабрики Еягена Білінського в Збаражн.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурени тов. педагогічного, а 5% на сврати і вдови по святихениках.

Держім ся покликку: Свій до свого!

Працюйте і шаліть!

Товариство взаємного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничі на 4%, уділяє позики на сирипти за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 літ (при 30 ратах піврічних вносить рата амортизаційна на капітал і відсотки 5 К 8 сот. від кожних 100 К позички.

Векслі приймають ся тільки 3 місячні, з 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц. Членами можуть бути позичку і дістати тільки членн обезпечені в „Дністрі“.

З зисків уділив „Дністер“ на публичні добродітні цілі квоту 45,835 корон.

Table with 2 columns: Item and Amount (e.g., Вкладки 2,795.183 К., Позички уділені 3,410.684 К., Удїли членські 234.398 К., Цінні папери 190.452 К., Фонд резервовий і інші 46.842 К., Льокації 182.206 К.)

Канцелярія Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворені перед полуднем від 8-2 год.

Львівське бюро адресове ул. Льва Саніги ч. 61.

Видавець „Показчика адресового“ у Львові п. Рудольф Шнігель, отворив з днем 1. червця „Львівське бюро адресове“ урядово затвержене, котре має на цілі доставити інтересам замісцевим адреси осіб приватних, а також фірм львівських за оплатою 30 сот. за адрес місцевий — а 1 К за адрес позамісцевий. Належитість можна також прислати в марках. Адреси провірює сейчас умисна особа і відсилає відвотною поштою. Перша та приватна такого рода інституція в уряджена на взір заграничних.

- В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити: 1) Розважання про терпіння І. Хр. — Ул. о. Е. Гузар. — Ціна 1 К без п. пер. 2) Розважання про терпіння І. Хр. для шкільних дітей. Ул. о. Ев. Гузар. Ціна 50 с. без п. почт. 3) Боротьба Дрепера з вірою. Я. Л. — Ціна 40 сот. без п. почт.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

купує і продає

всєкі

вартісні папери

і МОНЕТИ

по найточнішійшій денній курсі, не числячи ніякої провізії.

Розклад залізничних поїздів важний від 1. мая 1908.

Table with 6 columns: Direction (До Львова / Зі Львова), Station, and Time (рано, перед пол., по пол., вечер, вночі).

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

